

Ongunstig!

Acht gezelschappen werden afgelopen zomer ongunstig beoordeeld door de RAT. Ze kregen nog de kans zich te bewijzen tot 15 januari. De Raad heeft ondertussen opnieuw gedelibereerd. Vier gezelschappen gaan met de hakken over de sloot, twee hangen nog in de mist, één is geschrapt en één maakt zowaar nog promotie. Het theaterbeleid slaat en zalft.

Vorige zomer ontvingen acht Vlaamse beroepsgezelschappen van de Gemeenschapsminister van Cultuur, Karel Poma, een brief waarin hun het volgende werd meegedeeld: "Ik sluit mij aan bij het door de Raad van Advies ingenomen ongunstige standpunt aangaande uw gezelschap voor het seizoen 1984-1985 en het voorbehoud dat hij nu reeds heeft gemaakt omtrent de verdere erkenning en subsidiëring voor 1985-1986.

Inderdaad spreekt de Raad zich er nu al over uit dat er geen enkele reden voor erkenning en subsidiëring ter uitvoering van het theaterdecreet is in 1985-1986 als er niet drastisch ingegrepen wordt in het beleid van het gezelschap ten gunste van het artistieke niveau, de programmatie en/of de financiële situatie.

Ik heb in deze beoordeling, die ik ook onderschrijf, voldoende redenen gezien om u mede te delen dat ik mij voornamelijk alle subsidiëring voor uw gezelschap per 1 juli 1985 op te heffen.

Ik hoop dat deze verwittiging over de niet-haalbaarheid van de verdere subsidiëring voor 1985-1986 zal werken als een alarmsignaal dat u en de leden van uw gezelschap zal dwingen na te denken over de huidige situatie om een duidelijke keuze naar programmatie en profilering te vertolken en de acteurs en de leden van het artistiek personeel zal uitnodigen om nieuwe impulsen te geven aan hun eigen prestatie.

Wel stel ik voor — en de Raad heeft zich ertoe geëngageerd — dat tegen 15 januari 1985 het dossier van uw gezelschap opnieuw ter tafel komt. De Raad kan dan evalueren op basis van uw prestaties van juli tot december 1984 en van uw eventueel ondertussen ingediende beleidsvisie en programmatie voor 1985-1986. Ik heb de Raad ook uitdrukkelijk gevraagd het bezoeken van de voorstellingen die door uw gezelschap gebracht worden in de eerste helft van 1984-1985 voorrang te geven. Het gunstige oordeel van de Raad zal de conditio sine qua non zijn voor een terugkomen op mijn beslissing tot niet-erkenning en niet-subsidiëring voor 1985-1986.

Ik weet dat mijn beslissing een harde ingrijpende maatregel is. Dit is nochtans de enige wijze waarop ik naar de toekomst recht kan laten wedervaren aan diegenen die vanuit

hun visie op theater artistieke prestaties en bedrijfsmatig rendement bereiken. Hierdoor wil ik de allengs opgetreden luwte in het theaterlandschap beleidsmatig helpen doorbreken."

Wij citeren de tweede helft van de brief; de eerste helft omschreef de criteria die de Raad van Advies voor de Toneelkunst (RAT) had gehanteerd (cf. *Gunstig, ongunstig, neutraal in Etcetera*, nr. 8, september 1984, blz. 52-54). De brief ging naar het Reizend Volkstheater (Antwerpen), Antigone (Kortrijk), EWT-Randstadtheater (Deurne), Brialmonttheater (Brussel), Korrekelder (Brugge), Theater Vertikaal (Gent), Theaterwerkgroep Tentakel (Antwerpen) en Merksems Kamertheater (Merksem). Alle acht kregen ze dezelfde tekst. Ieder gezelschap moest zelf maar uitzoeken in welk opzicht het te kort was geschoten. Dat werd in de brief niet van geval tot geval gespecificeerd. Meer dan één gezelschap deed daar zijn beklag over.

Voorwaardelijk

Van de hierboven genoemde acht gezelschappen wisten Antigone, Korrekelder, Vertikaal en het Reizend Volkstheater (RVT) in februari jl. te vertellen dat de RAT een (voorwaardelijk) gunstig oordeel over hun dossier had geformuleerd: deze gezelschappen zouden alle vier op subsidiëring voor 1985-1986 mogen rekenen.

Bij Antigone was inmiddels de aflossing van de wacht verzekerd: directeur Bert de Wildeman gaat met rust en wordt opgevolgd door Jo Gevers, als B-gezelschap moest Antigone eigenlijk in heel het Vlaamse land optreden; de RAT vond dat het te veel in West-Vlaanderen bleef hangen. Verwonderlijk was dat niet. De Wildeman heeft er jarenlang op aangestuurd, van het Kortrijkse gezelschap hét reizende gezelschap voor de provincie te maken en hij heeft zijn slag ook thuisgehaald: in 1974-1975 heette het gezelschap nog "Theater Antigone Kortrijk", het jaar daarop "Westvlaams Theater Antigone Kortrijk", en in 1978-1979 werd het voor het eerst als spreidingsgezelschap (ca-

tegorie B) erkend en gesubsidieerd. De ambitie van De Wildeman was met een zo kleine groep niet waar te maken. De RAT toonde zich inschikkelijk: Antigone zou zijn spreidingsopdracht behouden, maar van de categorie B naar C (kamertheaters) terugkeren; daar worden slechts 120 i.p.v. 140 voorstellingen vereist. Eens te meer komt hier aan het licht hoe inadequaat de categorieën van het theaterdecreet aansluiten bij de realiteit.

Korrekelder voelt zich voorlopig ook gered. In januari 1986 zal opnieuw een evaluatie worden gemaakt. Volgend seizoen wordt André Vermaercke artistiek leider. De Korre wil uit zijn kleine kelder breken en b.v. in een leegstaand pand of in een fabriekruimte gaan optreden. Voorts bestaan er plannen voor lunchvoorstellingen, inclusief uitwisseling van programma's met gezelschappen van elders. De directie heeft de RAT te verstaan gegeven, dat een toelage van 3,9 miljoen niet volstaat. Als dat bedrag niet opgetrokken wordt, legt zij het bijltje erbij neer. Er moet een eind komen aan het voortploeteren met deficit. Voor een paar jaren kreeg de Korre 4,7 miljoen.

Theater Vertikaal heeft het roer omgegooid en Ivo Van Hove met zijn groep AKT binnengehaald. De erkenning voor 1985-1986 loopt geen gevaar: de RAT heeft in januari jl. gunstig gereageerd, maar wees toch op het risico van een persoonsgebonden dramaturgie. Bij Vertikaal weet men niet goed wat deze waarschuwing betekent. Is de RAT er niet gerust in, dat het lot van het gezelschap wordt gekoppeld aan de activiteit van één regisseur? Op 15 januari 1986 zal Vertikaal zich opnieuw moeten melden bij de RAT. Perskritiek en publieksopkomst in de eerste helft van het huidige seizoen hebben positief in de weegschaal doorgewogen.

Ook het RVT krijgt nog een kans, dank zij een "voorwaardelijk gunstig" advies. Vanaf 1 augustus 1985 neemt Peter Benoy daar het roer in handen, als opvolger van directeur Frans Vercaemmen. In januari 1986 wordt het beoordeeld op grond van de start van de nieuwe directie, en van de planning voor het volgende seizoen. Het provinciebestuur van Antwerpen trok zich inmiddels terug als "inrichten-